

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97

F: 01 478 36 08

E: gp.avk@gov.si

www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-12/2018-12

Datum: 13. 6. 2018

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana, izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter ob sodelovanju dr. Aleša Kuharja, Francija Pušenjaka in mag. Karle Pinter kot članov senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljevanju: ZPOmK-1)¹, v zadevi presoje koncentracije podjetij JATA EMONA, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o., Agrokombinatska cesta 84, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa direktor Stojan Hergouth, in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, in BRINOVKA storitveno podjetje d.o.o., Agrokombinatska cesta 63, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa direktorica Jolanda Race, na zahtevo, na nejavni seji dne 13. 6. 2018, naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji podjetij JATA EMONA, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o., Agrokombinatska cesta 84, 1000 Ljubljana, in BRINOVKA storitveno podjetje d.o.o., Agrokombinatska cesta 63, 1000 Ljubljana, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), je dne 22. 3. 2017 prejela priglasitev koncentracije podjetij JATA EMONA, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o., Agrokombinatska cesta 84, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Jata Emona ali prigrasitelj), in BRINOVKA storitveno podjetje d.o.o., Agrokombinatska cesta 63, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Brinovka ali prevzeto podjetje)². Koncentracijo je prigrasilo podjetje Jata Emona.
2. Predmet koncentracije je pridobitev 100 % poslovnega deleža v podjetju Brinovka, ki ga bo prigrasitelj pridobil na podlagi Sporazuma o prodaji in prenosu poslovnih deležev v družbi BRINOVKA storitveno podjetje d.o.o. z dne 7. 3. 2018³ (v nadaljevanju: Sporazum), sklenjenega med vsemi družbeniki podjetja Brinovka, gre za pet fizičnih oseb, kot prodajalci in podjetjem Jata Emona kot kupcem. Po izvedeni koncentraciji bo podjetje Jata Emona imelo v lasti 100 % poslovni delež v podjetju Brinovka in s tem bo kot edini lastnik pridobilo izključno kontrolo nad prevzetim podjetjem.

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

² Dokument št. 3061-12/2018-1.

³ Dokument št. 3061-12/2018-1, priloga 3.

3. Vrednost transakcije znaša [REDACTED] EUR in predstavlja kupnino za 100 % poslovni delež podjetja Brinovka.⁴
4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah⁵ je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.
5. Priglasitelj je istočasno s priglasitvijo koncentracije dne 22. 3. 2018 Agenciji predložil vlogo za izdajo dovoljenja za predčasno izvrševanje zadevne koncentracije v določenem obsegu pred izdajo odločbe⁶. V zadevni vlogi priglasitelj pojasnjuje, da ima podjetje Brinovka dve odvisni podjetji, ki sta v času priglasitve nelikvidni, in sicer sta to podjetji KRAS mesnopredelovalna industrija d.o.o., Šepulje 31, 6210 Sežana (v nadaljevanju: Kras) v katerem ima prevzeto podjetje 72,53 % poslovni delež ter podjetje MESNINE DEŽELE KRANJSKE, proizvodnja mesnih izdelkov ter mesa in kmetijstvo d.o.o., Agrokombinatska cesta 63, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: MDK), katerega edini lastnik je podjetje Kras. Priglasitelj v zadevni vlogi za navedeni podjetji pojasnjuje, (i) da podjetje Kras zaradi blokiranih računov pri bankah ne more poravnati niti svojih tekočih obveznosti, kot so obveznosti iz naslova porabe energentov in dobave surovin, zaradi česar lahko pride do ustavitve njegove proizvodnje, ter (ii) da ima likvidnostne težave tudi podjetje MDK, ki v času priglasitve sicer ne posluje, saj ima na podlagi inšpekcijske odločbe⁷ zaprt industrijski obrat, vendar pa je kljub temu dolžno izplačevati plače zaposlenim, pri čemer bi v primeru, da bi z izplačilom plač zaposlenim do višine minimalne plače zamujalo za več kot dva meseca, bil nad podjetjem MDK v skladu s četrtem odstavkom 14. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju⁸ lahko uveden stečajni postopek. V obeh primerih bi lahko nastala škoda, kar bi po navedbah priglasitelja ogrozilo njegovo naložbo v podjetje Brinovka. Priglasitelj nadalje pojasnjuje, da sredstva za poplačilo neplačanih zapadlih obveznosti obeh navedenih podjetij lahko zagotovi le priglasitelj, saj trenutni finančni položaj obeh podjetij ne omogoča pridobiti posojila pri finančnih institucijah. Priglasitelj je navedel, da je sklenil krovni dogovor o prestrukturiranju finančnih obveznosti obeh podjetij z bankami na podlagi katerega bi prišlo do deblokade njihovih računov in bi podjetje Jata Emona tako lahko poravnalo odprte obveznosti obeh podjetij, pri čemer poudarja, da bi bila njegova vloga omejena zgolj na poplačilo neplačanih zapadlih obveznosti obeh podjetij in ne bi bila povezana z nikakršno izmenjavo komercialno občutljivih informacij in ne z odločanjem o strateških poslovnih odločitvah prevzetega podjetja in ne podjetij iz njegove skupine.
6. Agencija je v skladu s četrtem odstavkom 44. člena ZPOMK-1 dne 30. 3. 2018 izdala sklep⁹ s katerim je priglasitelju izdala soglasje za izvrševanje zadevne koncentracije, in sicer (i) v določenem obsegu, za izvajanje dejanj, ki so nujno potrebna, da se zagotovi likvidnost podjetij Kras in MDK, s čimer se zagotovi nemoteno izvajanje proizvodnje podjetja Kras ter v primeru podjetja MDK prepreči uvedba stečajnega postopka ter (ii) časovno omejeno do izdaje te odločbe glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence.
7. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOMK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOMK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij. Ker je bila priglasitev nepopolna, jo je priglasitelj dopolnil dne 31. 5. 2018¹⁰ in dne 5. 6. 2018¹¹.

⁴ Dokument št. 3061-12/2018-1.

⁵ Uradni list RS, št. 106/10-UPB5.

⁶ Dokument št. 3061-12/2018-2.

⁷ Izdala ga je Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Ministrstva za kmetijstvo.

⁸ Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US in 63/16 – ZD-C.

⁹ Dokument št. 3061-12/2018-5.

¹⁰ Dokument št. 3061-12/2018-8.

¹¹ Dokument št. 3061-12/2018-10.

8. Podjetje Jata Emona je bilo na dan prigrasitve¹² v lasti 13 družbenikov, vsi so fizične osebe, od katerih ima največji, 25,4880 %, poslovni delež Stojan Hergouth, 12,4924 % poslovni delež ima Marko Močan ter 9,4998 % poslovni delež Blaž Udovič, od preostalih družbenikov jih ima devet po 4,0027 % poslovni delež in en družbenik 2,0013 % poslovni delež, preostalih 14,4948 % osnovnega kapitala pa predstavlja lastni delež podjetja Jata Emona.
9. Priglasitelj je gospodujoče podjetje Skupine Jata Emona in v katero so vključena podjetja DOBRODEJ podjetje za razvoj, proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o. (v nadaljevanju: Dobrodej), EMONA RAZVOJNI CENTER ZA PREHRANO d.o.o. (v nadaljevanju: Emona RCP) ter VET.AM.JATA d.o.o., družba za veterinarstvo, Domžale (v nadaljevanju: Vet.Am.Jata), katerih edini lastnik je priglasitelj, ter podjetje PIVKA perutninarstvo d.d. (v nadaljevanju: Pivka), v katerem ima priglasitelj 58 % poslovni delež.¹³ Podjetje Pivka s svojima odvisnima podjetjema sestavlja svojo skupino in sicer Skupino Pivka¹⁴, in sicer ima 98,5 % poslovni delež v podjetju Pivka-S d.o.o., s sedežem v Srbiji, ter 100 % kapitalski delež v podjetju AMANITA, storitve in trgovina, d.d. (v nadaljevanju: Amanita), slednje ima 100 % poslovni delež v podjetju DELAMARIS, organizacija proizvodnje in razvoj izdelkov, d.o.o. (v nadaljevanju: Delamaris), ki ima 100 % poslovni delež v podjetju Delamaris d.o.o. Zagreb, s sedežem na Hrvaškem, vsa ostala podjetja Skupine Jata Emona in Skupine Pivka imajo sedež v Republiki Sloveniji.¹⁵ Podjetje Delamaris ima 24 % poslovni delež v podjetju DELAMARIS KAL, proizvodnja in trgovina, d.o.o. katerega drugi družbenik s 76 % poslovnim deleže je podjetje DELINVEST, trgovske, raziskovalne in naložbene storitve, d.o.o., katerega lastništvo je v enakih deležih razdeljeno med štiri družbenike.¹⁶
10. Podjetja Skupine Jata Emona so dejavna na področju proizvodnje krmil in reje perutnine, predelave perutninskega mesa ter na področju predelave rib, in sicer se ukvarjajo s proizvodnjo ribjih konzerv in ribjih jedi, opravljajo pa tudi druge dejavnosti kot so veterinarske storitve, izvajajo kemijsko analitiko s področja preverjanja kakovosti krmil ter so dejavna pri razvojnih projektih s področja animalne in humane prehrane ter živinoreje.¹⁷
11. Družbeniki podjetja Brinovka so na dan prigrasitve s pripadajočimi poslovnimi deleži naslednje osebe: Edvard Fonda s 37,5334 %, Majda Novič s 17,5902 %, Bruno Rapotec s 14,9405 %, Jordana Sosič s 14,5697 % ter Jolanda Race s 15,3661 %. Prevzeto podjetje ima na dan prigrasitve 72,53 % poslovni delež v podjetju Kras, preostalih 27,47 % osnovnega kapitala tega podjetja pa predstavlja lastni poslovni delež, in ker lastni delež ne predstavlja glasovalnih pravic, ima s tem prevzeto podjetje izključno kontrolo nad podjetjem Kras.¹⁸
12. Podjetje Kras je gospodujoče podjetje Skupine Kras katero sestavljajo še: (i) njegova odvisna podjetja, katerih edini lastnik je, in sicer podjetji Kras meso, d.o.o. (v nadaljevanju: Kras meso) in MDK, oba s sedežem v Republiki Sloveniji, ter podjetja s sedežem izven Republike Slovenije, in sicer podjetja KRAS mesna industrija Zagreb d.o.o., KRAS mesna industrija Sarajevo d.o.o., KRAS Makedonija Skopje, KRAS BEO d.o.o, KRAS TRADE d.o.o. in Kras Italia, s.r.l., ter (ii) odvisni podjetji podjetja MDK, to sta podjetje MDK meso d.o.o. in MDK Maloprodaja d.o.o., oba s sedežem v Republiki Sloveniji, kateri edini lastnik je podjetje MDK.
13. Osnovna dejavnost podjetja Brinovka je upravljanje z dolgoročnimi finančnimi naložbami, osnovna dejavnost podjetij iz Skupine Kras pa proizvodnja in prodaja mesnih izdelkov iz rdečega mesa, in sicer s proizvodnjo se ukvarjajo podjetja Kras, Kras Meso in MDK, ostala podjetja pa s prodajo njenih izdelkov.

¹² Vir: AJPES, spletni portal ePRS – Poslovni register Slovenije.

¹³ Dokument št. 3061-12/2018-1.

¹⁴ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo skupine Jata Emona 2016.

¹⁵ Dokument št. 3061-12/2018-1.

¹⁶ Vir: AJPES, spletni portal ePRS – Poslovni register Slovenije.

¹⁷ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo skupine Jata Emona 2016 ter dokument št. 3061-12/2018-1.

¹⁸ Dokument št. 3061-12/2018-1.

14. Priglasitelj je podal gospodarsko utemeljitev zadevne koncentracije ter pri tem navedel, da bo z nakupom celotnega poslovnega deleža v podjetju Brinovka, s katerim bo posredno pridobil kontrolo nad živilsko predelovalnima podjetjema Kras in MDK, Skupina Jata Emona okrepila svojo živilsko predelovalno dejavnost, katere nosilec je podjetje Pivka skupaj z odvisnim podjetjem Delamaris. Priglasitelj v priglašeni koncentraciji vidi številne sinergije, ki jih bo prineslo medsebojno dopolnjevanje dejavnosti s katerimi se ukvarjajo v koncentraciji udeležena podjetja s povezanimi podjetji, to sta proizvodnja in prodaja izdelkov iz perutninskega mesa ter proizvodnja in prodaja izdelkov iz rdečega mesa. Sinergije naj bi bile predvsem v zniževanju stroškov in povečani učinkovitosti zaradi enotne prodajne službe za vse živilske proizvode v Skupini Jata Emona in Skupini Kras, tako na slovenskem trgu kot tudi na izvoznih trgih, ter v poenotenju informatike, skupni marketinški službi, logistiki, finančno računovodskem servisu, izkoriščenosti preizkusnih laboratorijev (kemijskega in mikrobiološkega), enotni službi kakovosti in razvoja ter nazadnje tudi v vodenju, in sicer v zmanjšanju vodstvenega kadra. Zaradi zasičenosti vseh trgov, na katerih so prisotna v koncentraciji udeležena podjetja, ni velikih možnosti za rast na posameznem trgu, lahko pa se poveča učinkovitost in atraktivnost oskrbovalnega servisa z dodajanjem novih kategorij proizvodov. Transakcija je utemeljena tudi z vidika širitve Skupine Jata Emone na tuje trge, predvsem trge območja bivše Jugoslavije. Na tem območju ima Skupina Kras že razširjeno vejo odvisnih podjetij, ki se ukvarjajo s prodajo njenih izdelkov, kar bo omogočalo tudi distribucijo izdelkov Jata Emone na teh trgih. Zaradi finančnih težav podjetij Skupine Kras bo izvedena koncentracija imela pozitivne vidike na finančno stanje in poslovanje te skupine, saj bo priglasitelj lahko zagotovil kapital in primarno poskrbel za nemoteno proizvodnjo.

II. PODREJENOST ZPOmK-1

A Koncentracija

15. ZPOmK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer: (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij; (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij; ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.
16. Drugi odstavek 10. člena ZPOmK-1 določa, da kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti: (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja; (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.
17. V obravnavanem primeru je koncentracija nastala dne 7. 3. 2017, ko je podjetje Jata Emona kot kupec sklenilo Sporazum z vsemi družbeniki podjetja Brinovka kot prodajalci, slednji bodo kupcu prodali vsak svoj celotni poslovni delež, s čimer bo podjetje Jata Emona postalo lastnik celotnega poslovnega deleža podjetja Brinovka ter s tem pridobilo izključno kontrolo nad prevzetim podjetjem.
18. Takšna pridobitev kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1, ki določa, da gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.
19. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoji, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1, nujni opredelilni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOmK-1.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

20. ZPOmK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 35 milijonov EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegele 1 milijon EUR oziroma v primeru, kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem, če je letni promet, vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, presegele 1 milijon evrov.
21. Iz podatkov v priglasitvi in javno dostopnih podatkov Agencija ugotavlja, da je priglasitelj skupaj s podjetji v skupini v letu 2017 ustvaril promet v višini 104.151.740,00 EUR, od tega 90.040.622,00 EUR na trgu Republike Slovenije, v letu 2016 pa je celotni promet skupine priglasitelja znašal 104.081.490,00 EUR, od tega je bilo 88.999.816,00 EUR ustvarjenega na trgu Republike Slovenije.
22. Po podatkih priglasitelja je prevzeto podjetje skupaj s podjetji v skupini v letu 2017 ustvarilo promet v višini 60.951.553,00 EUR, od tega 49.930.427,00 EUR v Republiki Sloveniji, med tem ko je v letu 2016¹⁹ celotni promet prevzetega podjetja s povezanimi podjetji znašal 64.664.435,00 EUR, promet dosežen na trgu Republike Slovenije pa 46.748.869,00 EUR.
23. Navedeno pomeni, da je presežen prag 35 mio EUR letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1 ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
24. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru predmetne koncentracije sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podrejena določbam ZPOmK-1.

C Pristojnost Agencije

25. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij²⁰ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije²¹ je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.²²
26. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa, in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več

¹⁹ Prečiščeno obvestilo Komisije o pravni pristojnosti v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 o nadzoru koncentracij podjetij (2008/C 95/1), odstavek 170, določa, da se kadar pride do koncentracije podjetij v začetku leta, ko revidirani računovodski izkazi za zadnje računsko leto še niso na voljo, upoštevajo podatki, ki se nanašajo na leto pred tem (razen če pride do prevelikih razlik med obema sklopoma podatkov in je uprava že potrdila končni osnutek podatkov za zadnje leto).

²⁰ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

²¹ Dolžnost izhaja tako iz načela lojalnosti, ki je opredeljeno v tretjem odstavku 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26.10.2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

²² Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.

27. Priglasitelj je navedel, da priglašena koncentracija ne po merilih iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah in ne po merilih iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah nima razsežnosti EU²³. Agencija ugotavlja, da so v koncentraciji udeležena podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini na svetovnem trgu v poslovnem letu 2017 ustvarila za 165,1 mio EUR letnega prometa, v letu pred tem pa 168,7 mio EUR letnega prometa, s čimer niso presegli 5.000 mio EUR (točka (a) drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah) oziroma 2.500 mio EUR (točka (a) tretjega odstavka 1. člena Uredbe o združitvi ES). Glede na to, da morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno, iz obravnavanega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU, niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence, na podlagi nacionalnega prava o konkurenci, na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg

28. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s sedmo točko 3. člena ZPOMK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
29. Pri presoji koncentracije je Agencija ugotavljala, ali prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ali delov podjetij na katerem od trgov, kjer le-ta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njimi tesno povezanih trgov. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih upoštevni trgih, za vertikalne koncentracije pa štejejo vse tiste koncentracije, v katerih so udeležena podjetja dejavna na različnih stopnjah oskrbne verige.
30. Podjetja iz Skupine Jata Emona poslujejo predvsem na področju krmil, perutnine in rib. Priglasitelj se ukvarja s proizvodnjo in prodajo krmil in surovin za krmila, jedilnih in valilnih jajc, redi in prodaja perutnino ter se ukvarja s trgovino na drobno, večinoma svojih izdelkov, proizvaja in prodaja pa tudi organska gnojila ter dietetske proizvode²⁴. Podjetje Dobrodej proizvaja rudninske in dopolnilne krmne mešanice za govedo, drobnico, perutnino idr.²⁵ Podjetji Vet.Am.Jata in Emona RCP imata v Skupini Jata Emona status ekskluzivnega izvajalca, in sicer prvo deluje kot koncesionirana specialistična veterinarska ambulanta, ki izvaja veterinarske storitve, delno je dejavno tudi na področje dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije, drugo pa je neprofitno razvojno podjetje, ki izvaja kemijsko analitiko s področja preverjanja kakovosti krmil ter izvaja razvojne projekte s področja animalne in humane prehrane, živinoreje in tehnologije, ki jih financirajo ministrstva, gospodujoče podjetje ali zunanji industrijski partnerji²⁶. Od podjetij Skupine Pivka je podjetje Pivka dejavno na področju perutninarstva, ki obsega pripravo krmnih mešanic, vzrejo piščancev, klanje živali, pripravo perutninskega mesa za prodajo, predelavo in trženje tega mesa ter izdelkov iz perutninskega mesa, medtem ko se podjetje Delamaris ukvarja s predelavo in konzerviranjem rib, rakov in mehkužcev, podjetje Amanita pa deluje kot holdinška družba, ki opravlja storitve podjetniškega in poslovnega svetovanja²⁷. Podjetji Delamaris Zagreb in Pivka-S se ukvarjata s prodajo in distribucijo izdelkov, prvi s prodajo izdelkov podjetja

²³ Dokument št. 3061-12/2016-1, stran 26.

²⁴ Dokument št. 3061-12/2018-1.

²⁵ Vir: spletna stran podjetja Dobrodej.

²⁶ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo skupine Jata Emona 2016.

²⁷ Dokument št. 3061-12/2018-1.

Delamaris na hrvaškem trgu, drugo pa za podjetje Pivka na srbskem trgu²⁸.

31. Priglasitelj se pri opredelitvi upoštevnih proizvodnih in storitvenih trgov sklicuje na prakso Agencije²⁹, ki je v postopku presoje koncentracije podjetij Jata Emona in Pivka opredelila naslednje upoštevne proizvodne trge, in sicer trg krmnih mešanic, trg perutninskega mesa in trg jedilnih jajc, pri čemer je trg perutninskega mesa opredelila kot svoj trg, ločen od trgov drugih vrst mesa, sklicujoč se na značilnosti perutninskega mesa, ki je v primerjavi z drugimi vrstami mesa (rdeče meso) bolj zdravo, vsebuje več beljakovin in manj maščob ter je lahko prebavljivo in da druge vrste mesa (govedina, svinjina) v normalnih razmerah trgu perutninskega mesa ne predstavljajo substituta, poleg tega pa se perutninsko meso prodaja za potrebe predelave v izdelke industrijskim predelovalcem in sveže meso za končno potrošnjo, vendar pa dokončno trga ni opredelila. Za trg jedilnih jajc je Agencija ugotovila, da je ta trg vertikalno povezan s trgov perutninskega mesa, vendar gre glede na namen uporabe in vrednostno prehransko lastnost jajc za poseben trg, ki ni zamenljiv s trgov piščančjega mesa.
32. Nadalje se priglasitelj pri opredelitvi upoštevnih proizvodnih in storitvenih trgov sklicuje tudi na prakso Evropske komisije³⁰, ki je v svojih odločitvah poudarila, da se perutninsko meso razlikuje od drugih vrst mesa (predvsem svinjine in govedine), saj se proizvajalci pogosto specializirajo v proizvodnji ene vrste mesa, kar ima za posledico, da imamo različne proizvajalce različnih vrst mesa. Evropska komisija se je ukvarjala tudi z vprašanjem ožje opredelitve trga perutninskega mesa, ki ga je mogoče nadalje deliti na (i) trg piščančjega mesa, (ii) trg puranjega mesa in (iii) trg piščančjih prsi brez kosti, vendar pa je Evropska komisija na koncu to vprašanje pustila odprto. Trg perutninskega mesa se po presoji Evropske komisije deli na trg (i) pridelave in dobave svežega perutninskega mesa ter na (ii) trg dobave predelanega perutninskega mesa, pri čemer je dobava svežega perutninskega mesa trg, ki je v prodajni verigi predhodni trgu dobave predelanega perutninskega mesa. Evropska komisija je v svojih odločbah tudi poudarila, da obstajajo ločeni trgi za (i) predelane izdelke iz svinjine, (ii) predelane izdelke iz govedine in (iii) predelane izdelke iz perutnine, kar dodatno potrjuje ločenost trgov posamezne vrste mesa. Evropska komisija je v svoji praksi trg mesnih izdelkov dodatno segmentirala tudi glede na vrsto kupca, in sicer na (i) maloprodajni trg (supermarketi, mesarji, prodaja iz farm), (ii) prodaja gostincem in (iii) prodajo industrijskim predelovalcem, vendar pa je v primeru perutninskih izdelkov pustila to vprašanje odprto.
33. Priglasitelj nadalje ugotavlja, da je Agencija³¹ v dosedanji praksi ugotavljala, ali opredeliti trg paštet kot svoj upoštevni trg. Glede nato, da podjetje Pivka izdeluje paštete iz perutninskega mesa, podjetje Delamaris, ki je tudi del Skupine Pivka, pa paštete iz ribjega mesa, je Agencija presodila, da je ta trg mogoče deliti na ožje trge glede na vrsto mesa, in sicer smiselno na trg paštet iz perutninskega mesa, ki jih proizvaja le podjetje Pivka, in trg paštet iz ribjega mesa, ki jih proizvaja le podjetje Delamaris, vendar dokončno ni opredelila upoštevne proizvodne trga paštet.
34. Priglasitelj ocenjuje, da se v primeru presoje zadevne koncentracije glede na gospodarske dejavnosti, ki jih opravlja priglasitelj skupaj s povezani podjetji, opredeli naslednje upoštevne proizvodne trge: (i) trg krmnih mešanic, (ii) trg perutninskega mesa, (iii) trg jedilnih jajc, (iv) trg perutninske reprodukcije, (v) trg organskih gnojil, (vi) trg dietetskih proizvodov, (vii) trg konzerviranih rib, (viii) trg mesnih izdelkov iz perutnine ter (ix) trg ribjih izdelkov. Ker po mnenju priglasitelja zadevna koncentracija ne vzbuja sumov o neskladnosti s pravili konkurence ožja opredelitev navedenih upoštevnih proizvodnih trgov ni potrebna.

²⁸ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo skupine Jata Emona 2016.

²⁹ Odločba Agencije št. 306-98/2005-5 z dne 28. 11. 2005.

³⁰ Odločbe Evropske komisije št. COMP/M.3401 DANISH CROWN/FLAGSHIP FOODS, št. COMP/M.5322 MARFRIG /OSI GROUP COMPANIES, št. COMP/M.3476 CARGILL/SEARA, št. COMP/M.6383 CARGILL/KOROFrance, št. COMP/M.2662 DANISH CROWN/STEFF-HOULBERG, št. COMP/M.3337 BEST AGRIFUND/NORDFLEISCH, št. COMP/M.3968 SOVION/SUDFLEISCH, št. COMP/M.5558 NUTRECO/CARGILL.

³¹ Odločba Agencije št. 306-101/2009 z dne 3. 12. 2009.

35. Podjetja iz Skupine Kras poslujejo predvsem na področju proizvodnje rdečega mesa in mesnih izdelkov iz tega mesa. Edina poslovna dejavnost podjetja Brinovka je upravljanje z dolgoročnimi finančnimi naložbami v podjetju Kras, slednje pa je dejavno na področju proizvodnje mesnih izdelkov predvsem iz svinjskega, v manjši meri pa tudi iz govejega mesa, in sicer njegovi izdelki so pršut in panceta, trajne salame, zašinek, mesni zavitki, zavita panceta, mortadela, kuhan in pečen pršut ter mesni izdelki iz klobasičarskega programa, podobno velja tudi za podjetje Kras meso. Podjetje MDK se ukvarja s proizvodnjo svežega in pakiranega rdečega mesa, pri tem pa največ prihodkov ustvari na programu svinjskega mesa, sledijo mu program govejega in telečjega mesa, program pakiranega mesa in program drobovine. Podjetje MDK maloprodaja d.o.o. se ukvarja z maloprodajo izdelkov podjetij Skupine Kras.³²
36. Priglasitelj se pri opredelitvi upoštevni trgov na katerih je prisotno prevzeto podjetje s povezanim podjetji opira na dosedanje prakso Agencije³³ kot tudi Evropske komisije³⁴, ki sta, kot je bilo že predhodno navedeno, v primeru rdečega in perutninskega mesa za vsako vrsto mesa opredelili svoj upoštevni trg, pri čemer je Agencija zaključila, da bi na trg proizvodnje in prodaje rdečega mesa lahko uvrstili telečje, goveje in svinjsko meso, čeprav bi ga lahko delili ožje, saj se znotraj skupine rdečega mesa meso razlikuje po kakovosti in posledično ceni (svinjsko, goveje meso), vendar ga Agencija ni dokončno opredelila.
37. Agencija³⁵ se je v dosednji praksi ukvarjala tudi z vprašanjem nadaljnje delitve trga proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov. Presodila je, da se mesni izdelki razlikujejo glede na trajnost, okus, namen uporabe, stopnjo predelave, zato je trg proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov opredelila tudi ožje, in sicer na (i) trg proizvodnje in prodaje trajnih mesnih izdelkov, ki so v primerjavi s poltrajnimi mesnimi izdelki dražji, mednje je uvrstila trajne salame, sušene pršute in ostale kraške specialitete, (ii) trg proizvodnje in prodaje poltrajnih mesnih izdelkov, pri katerih gre za mesne izdelke, ki so toplotno obdelani (pečeni, barjeni, kuhani) in imajo v primerjavi s trajnimi mesnimi izdelki krajši rok trajanja, med drugim so ti izdelki šunke, kuhan pršut, razne klobase in pečenice ter (iii) trg ostalih mesnih izdelkov, kamor je uvrstila izdelke, ki so toplotno obdelani, in sicer hrenovke, nekatere klobase, krvavice in mesni sir. V nadaljevanju je Agencija trg proizvodnje in prodaje trajnih mesnih izdelkov še nadalje delila, in sicer je trg prodaje pršuta opredelila kot ločen upoštevni trg, kar je utemeljila z ugotovitvama, da izdelek ni zamenljiv z vidika cene, saj gre za izdelek višjega cenovnega razreda, ne z vidika povpraševanja, saj ga potrošnik težko nadomesti z drugim proizvodom.
38. Tudi iz prakse Evropske komisije³⁶ izhaja, da se upoštevni trgi proizvodnje in prodaje mesa in mesnih izdelkov nadaljnje delijo glede na vrsto mesa, in sicer na (i) trg proizvodnje in prodaje svinjskega mesa, (ii) trg proizvodnje in prodaje govejega mesa, (iii) trg proizvodnje in prodaje perutnine, (iv) trg proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov iz svinjskega mesa, (v) trg proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov iz govejega mesa in (vi) trg proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov iz perutnine.
39. Priglasitelj zaključuje, da so podjetja iz skupine prevzetega podjetja prisotna predvsem na trgu proizvodnje in prodaje mesnih izdelkov iz svinjine, ki ga je mogoče nadalje deliti glede na vrsto izdelkov na trg proizvodnje in prodaje trajnih mesnih izdelkov, trg proizvodnje in prodaje poltrajnih mesnih izdelkov ter trg proizvodnje in prodaje ostalih mesnih izdelkov. Vendar pa po mnenju priglasitelja ožja opredelitev zadevnega trga za presojo obravnavane koncentracije ni potrebna.
40. Priglasitelj ugotavlja, da so v koncentraciji udeležena podjetja, po večini sicer dejavna na področju mesne živilskopredelovalne industrije, vendar glede na dejavnosti podjetij obeh skupin v koncentraciji udeleženih podjetij in glede na opredelitev upoštevni proizvodni in storitveni trgov, na katerih ta podjetja poslujejo, kaže, da med dejavnostmi udeležencev

³² Dokument št. 3061-12/2018-1.

³³ Odločba Agencije št. 3061-2/2013-52 z dne 10. 3. 2014.

³⁴ Odločbe Evropske komisije št. COMP/M.5705 MARFRIG ALIMENTOS/SEARA, št. COMP/M. 1313 DANISH CROWN /VESTJVSKE SLAGTERIER, št. COMP/M.5204 VION/GRAMPIAN, št. COMP/M.3401 DANISH CROWN/FLAGSHIP FOODS.

³⁵ *Ibid.*

³⁶ *Ibid.*

koncentracije in z njimi povezanih podjetij ne prihaja do horizontalnih prekrivanj, saj kot iz navedene prakse Agencije kot tudi iz prakse Evropske komisije jasno izhaja, da so trgi rdečega mesa, na katerih je prisotno prevzeto podjetje s povezanimi podjetji, in trgi perutninskega ter ribjega mesa, na katerih je prisoten priglasitelj s povezanimi podjetji, ločeni trgi, prav tako pa so ločeni tudi trgi mesnih izdelkov iz teh vrst mesa. Priglasitelj zaključuje, da ne obstajajo upoštevni trgi, na katerih bi poslovali najmanj dve v koncentraciji udeleženi podjetji ali druga podjetja v skupini, kar pomeni, da z zadevno koncentracijo ne bo prišlo do nikakršne spremembe tržnih deležev na upoštevnihih trgih, na katerih so prisotna v koncentraciji udeležena podjetja s povezanimi podjetji.

41. Priglasitelj ugotavlja, da ne obstajajo niti upoštevni proizvodni in storitveni trgi, na katerih bi poslovalo eno v koncentraciji udeleženo podjetje, ki bi bili v medsebojnem vertikalnem razmerju s trgom, na katerem bi poslovalo drugo v koncentraciji udeleženo podjetje, kar pomeni, da v zadevni koncentraciji ne bo prišlo do vertikalnih povezav.
42. Agencija na vse do sedaj navedeno zaključuje, da z obravnavano koncentracijo ne bo prišlo niti do horizontalnih prekrivanj niti do vertikalnih povezav dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ter s tem do negativnih učinkov na opredeljenih upoštevnihih trgih, saj podjetja iz skupine priglasitelja niso dejavna na istih trgih na katerih so dejavna podjetja iz skupine prevzetega podjetja, niti niso trgi, na katerih delujejo v koncentraciji udeležena in z njimi povezana podjetja med seboj vertikalno povezani, zato tudi ne gre za vertikalno združitev dveh podjetij na različnih stopnjah oskrbovalne verige. Je pa Agencija izrazila pomislek, glede na to, da so podjetja udeležena v koncentraciji s poveznimi podjetji dejavna na tesno povezanihih trgih, o skladnosti s pravili konkurence v smislu konglomeratnih učinkov.
43. Priglasitelj je v dopolnitvi priglasitve pojasnil, da v koncentraciji udeležena podjetja s povezanimi podjetji pri prodaji svojih izdelkov večino prihodkov ustvarijo s prodajo trgovskim podjetjem, ki nadalje te izdelke prodajajo v maloprodaji končnemu kupcu. Njihovi največji kupci so po navedbah priglasitelja naslednja trgovska podjetja, in sicer [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Priglasitelj ugotavlja, da gre v zadevni koncentraciji za konglomeratno koncentracijo, saj gre za združitev dobaviteljev proizvodov, ki sodijo v paleto proizvodov, ki je namenjena prodaji isti skupini kupcev za isto končno uporabo, kar bi lahko povzročilo protikonkurenčne učinke.
44. Priglasitelj je v zvezi z morebitnimi konglomeratnimi učinki zadevne koncentracije opredelil upoštevne proizvodne in storitvene trge, ki bi jih v zadevni koncentraciji lahko šteli za sosednje trge oziroma tesno povezane trge, in sicer so to (i) trg svinjskega mesa, (ii) trg perutninskega mesa, (iii) trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa, (iv) trg mesnih izdelkov iz perutnine, (v) trg jedilnih jajc, (vi) trg konzerviranih rib in (vii) trg ribjih izdelkov, vsi navedeni trgi vključujejo proizvodnjo in prodajo zadevnihih proizvodov.
45. Agencija se s priglasiteljevo opredelitvijo proizvodno/storitvenihih upoštevnihih trgov, ki štejejo za sosednje, strinja, in bo v zvezi s priglašeno koncentracijo preverila, ali bo slednja glede na vrsto dejavnosti udeleženk koncentracije povzročila morebitne protikonkurenčne konglomeratne učinke. Konglomeratne združitve so združitve, ki niso ne v horizontalnem (kot konkurenti na istem upoštevnihih trgu) ne v vertikalnem odnosu (kot dobavitelji in kupci). Za potrebe presoje konglomeratnih učinkov zadevne koncentracije je Agencija analizirala strukturo upoštevnihih trgov, ki so povezani oziroma se štejejo za sosednje trge. Kot je bilo že ugotovljeno, horizontalnihih prekrivanj oziroma vertikalnihih povezav na teh trgih ni, zato se tržni deleži s koncentracijo pri prodaji navedenihih proizvodov na opredeljenih trgih ne bodo spremenili, vendar ker gre za tesno povezane trge, je Agencija preučila možnost negativnihih konglomeratnihih učinkov koncentracije.

B Upoštevni geografski trg

46. Upoštevni geografski trg je v skladu z osmo točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni oziroma storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevnege geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade kupcev in konkurentov ipd.
47. Z upoštevne trge, ki jih lahko štejemo za sosednje trge, se priglasiatelj pri opredelitvi geografskega upoštevnege trga sklicuje na prakso Agencije³⁷ ter navaja, da je upoštevni geografski trg za vse navedene upoštevne proizvodne/storitvene trge gotovo območje Republike Slovenije, pri čemer dodaja, da bi bili ti trgi zaradi intenzivnejše tržne izmenjave med državami lahko opredeljeni tudi širše od nacionalnega trga, pri čemer za presojto te koncentracije po mnenju priglasiatelja ni potrebna dokončna opredelitev upoštevnege geografskega trga.
48. Agencija je v svojih dosedanjih odločitvah trg proizvodnje in prodaje belega mesa in izdelkov iz njega ter trg proizvodnje in prodaje rdečega mesa in izdelkov iz njega opredeljevala kot nacionalni, zato se za tudi namen presoje zadevne koncentracije kot upoštevni geografski trg lahko šteje trg Republike Slovenije. Dokončna opredelitev upoštevnege geografskega trga zaradi neizkazanega suma glede neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ni potrebna, zato ga Agencija ni dokončno opredelila.

C Presoja koncentracije

49. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepiteve prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.
50. Kot predhodno ugotovljeno na opredeljenih upoštevni trgih zadevna koncentracija ne bo povzročila horizontalnih ali vertikalnih učinkov, ker v koncentraciji udeležena podjetja s povezanimi podjetji niso dejavna na istih ali vertikalno povezanih trgih, vendar pa Agencija glede na dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij ocenjuje, da bi zadevna koncentracija lahko imela morebitne protikonkurenčne konglomeratne učinke.

Konglomeratni učinki

51. Konglomeratne koncentracije v večini primerov ne vzbujajo pomislekov glede učinkovite konkurence, v nekaterih posebnih primerih pa lahko škodijo učinkoviti konkurenci na trgu. Pri konglomeratnih združitvah je v praksi pozornost usmerjena na združitve med podjetji, ki so dejavna na tesno povezanih trgih, na primer združitve dobaviteljev proizvodov/storitev, ki sodijo v proizvodno/storitveno paleto, ki je namenjena prodaji isti skupini strank za isto končno uporabo. Stranke imajo lahko močno spodbudo, da paleto zadevni proizvodov/storitev raje kupijo pri enem samem viru, kot pri več dobaviteljih, saj tako prihranijo transakcijske stroške. Vendar dejstvo, da bo imel združen subjekt široko paleto ali portfelj proizvodov/storitev, samo po sebi ne vzbuja pomislekov glede pravil konkurence.

³⁷ Odločbe Agencije št. 306-97/2005-5 z dne 28. 11. 2015, št. 3061-2/2013-52 z dne 10. 3. 2014 in št. 306-101/2009-8 z dne 3. 12. 2009.

52. Glavni pomislek v okviru konglomeratnih združenj je povezan z izključitvijo. Z združevanjem proizvodov/storitev na povezanih trgih lahko združeni subjekt pridobi sposobnost in spodbudo, da z učinkom vzvoda svoj močan položaj na enem trgu uporabi tudi na drugem trgu, in sicer v obliki vezanih ali združenih prodaj ali drugih izključitvenih praks. Učinki združenih ali vezanih prodaj so po pričakovanjih lahko pomembni le, če imajo v koncentraciji udeležena podjetja visok tržni delež pri številnih proizvodih/storitvah, pri katerih ne pride do horizontalnih prekrivanj ali če imajo številni proizvođači/storitve udeležencev združitve poseben pomen, ustreznih alternativ pa je le majhno število.
53. Da bi ugotovili, ali bi konglomeratna koncentracija lahko imela negativne učinke na učinkovito konkurenco na upoštevanih trgih, je treba preučiti, ali bo imelo združeno podjetje sposobnost (podjetje mora imeti precejšnjo stopnjo tržne moči na številnih zadevnih trgih) in spodbudo (ali bo ravnanje podjetja dobičkonosno, če bo na primer vezalo prodajo različnih proizvodov/storitev oziroma zahtevalo nakup celotne palete proizvodov/storitev in s tem tvegalo, da kupci ne bodo zainteresirani za takšen nakup in podjetje ne bo prodalo izdelkov/storitev) izključevanja konkurentov in kakšen bi bil vpliv takšnega ravnanja na učinkovito konkurenco na trgu (ali bo ravnanje združenega podjetja predstavljalo občutno zmanjšanje prodajnih možnosti za konkurente). Če bodo na vseh upoštevanih trgih, na katerih nastopa združeno podjetje, ostali učinkoviti konkurenti, se konkurenca ne bo zmanjšala. Pri presoji je treba upoštevati, kakšen je položaj združenega podjetja na upoštevanih trgih, izravnalno nakupno moč kupcev, verjetnost vstopa novih podjetij na trg ter ali imajo tudi konkurenti široko paleto proizvodov ali ponujajo le posamezne izdelke oziroma so dejavni le v nekaterih segmentih trga.
54. Agencija je preverila, ali so trgi, na katerih so dejavna podjetja iz Skupine Jata Emona, in trgi, na katerih so dejavna podjetja Skupine Kras, tesno povezani in ali se dopolnjujejo. V okviru tega je Agencija dalje preverila, kakšen je tržni položaj podjetij udeleženih v koncentraciji na posameznih tesno povezanih trgih, ter presojala, ali bi zaradi teh povezav lahko prišlo do zaprtja dostopa do katerega izmed trgov. Presojo zadevne koncentracije je Agencija izvedla na podlagi podatkov posredovanih s strani priglasitelja in na podlagi javno dostopnih podatkov ter drugih razpoložljivih podatkov.
55. Priglasitelj je posredoval podatke o (i) velikosti posameznih upoštevanih trgov, ki jih je opredelil kot sosednje trge, glede na količinski obseg prodaje ter glede na vrednost prodaje za trg Republike Slovenije, (ii) o doseženi prodaji v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji na zadevnih trgih po količini prodanih proizvodov in prihodkih, (iii) ocene tržnih deležev v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji na zadevnih trgih, ki jih je izračunal na podlagi prej navedenih podatkov ter (iv) oceno tržne strukture po posameznih opredeljenih trgih. Podatki so prikazani v tabelah, ki sledijo v nadaljevanju.
56. Tabela 1: Velikost opredeljenih upoštevanih trgov glede na prodano količino v tisoč tonah v Republiki Sloveniji za obdobje 2015 – 2017 na trgu Republike Slovenije

Upoštevni trg	(v 000 tonah)	2015	2016	2017
Trg svinjskega mesa		43,0	48,9	46,6
Trg perutninskega mesa		42,7	45,2	45,5
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa		30,7	32,1	34,0
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa		14,2	14,2	14,5
Trg jedilnih jajc		391,0	387,0	390,0
Trg konzerviranih rib		4,0	4,2	4,30
Trg ribjih izdelkov		0,82	0,95	0,95

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, podatkovna baza SI-STAT.

57. Tabela 2: Velikost opredeljenih upoštevni trgov glede na vrednost prodaje v Republiki Sloveniji za obdobje 2015 – 2017 na Trgu Republike Slovenije

Upoštevni trg	(v mio EUR)	2015	2016	2017
Trg svinjskega mesa		98,8	122,3	107,3
Trg perutninskega mesa		128,1	134,2	136,6
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa		153,4	160,3	170,0
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa		39,8	41,3	40,6
Trg jedilnih jajc		43,0	42,6	39,0
Trg konzerviranih rib		23,6	23,5	23,7
Trg ribjih izdelkov		5,4	5,9	5,8

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, podatkovna baza SI-STAT.

58. Tabela 3: Obseg prodanih izdelkov podjetjih iz Skupine Jata Emona in Skupine Kras na opredeljenih upoštevni za obdobje 2015 – 2017 v tonah na trgu Republike Slovenije

Upoštevni trg	(v tonah)	2015	2016	2017	Podjetje
Trg svinjskega mesa					Kras meso
Trg perutninskega mesa					Pivka
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa					MDK in Kras
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa					Pivka
Trg jedilnih jajc					Jata Emona
Trg konzerviranih rib					Delamaris
Trg ribjih izdelkov					Delamaris

Vir: podatki priglasiatelja.³⁸

59. Tabela 4: Vrednost dosežene prodaje po podjetjih iz Skupine Jata Emona in Skupine Kras na opredeljenih upoštevni za obdobje 2015 – 2017 na trgu republike Slovenije

Upoštevni trg	(v 000 EUR)	2015	2016	2017	Podjetje
Trg svinjskega mesa					Kras meso
Trg perutninskega mesa					Pivka
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa					MDK in Kras
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa					Pivka
Trg jedilnih jajc					Jata Emona
Trg konzerviranih rib					Delamaris
Trg ribjih izdelkov					Delamaris

Vir: podatki priglasiatelja.³⁹

60. Tabela 5: Ocene tržnih deležev po podjetjih iz Skupine Jata Emona in Skupine Kras na opredeljenih upoštevni za obdobje 2015 – 2017 glede na prodano količino izdelkov na trgu Republike Slovenije

Upoštevni trg	2015	2016	2017	Podjetje
Trg svinjskega mesa	[5-10] %	[5-10] %	[5-10] %	Kras meso
Trg perutninskega mesa	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	Pivka
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa	[30-40] %	[20-30] %	[20-30] %	MDK in Kras
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa	[10-20] %	[10-20] %	[10-20] %	Pivka
Trg jedilnih jajc	[20-30] %	[20-30] %	[20-30] %	Jata Emona
Trg konzerviranih rib	[10-20] %	[20-30] %	[20-30] %	Delamaris
Trg ribjih izdelkov	[10-20] %	[20-30] %	[10-20] %	Delamaris

Vir: podatki priglasiatelja.⁴⁰

³⁸ Letna poročila v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji ter interni informacijski sistem priglasiatelja.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

61. Tabela 6: Ocene tržnih deležev po podjetjih iz Skupine Jata Emona in Skupine Kras na opredeljenih upoštevni trgih za obdobje 2015 – 2017 glede na doseženo vrednost prodaje na trgu Republike Slovenije

Upoštevni trg	2015	2016	2017	Podjetje
Trg svinjskega mesa	[5–10] %	[5–10] %	[5–10] %	Kras meso
Trg perutninskega mesa	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	Pivka
Trg mesnih izdelkov iz svinjskega mesa	[20–30] %	[20–30] %	[10–20] %	MDK in Kras
Trg mesnih izdelkov iz perutninskega mesa	[10–20] %	[5–10] %	[10–20] %	Pivka
Trg jedilnih jajc	[20–30] %	[20–30] %	[20–30] %	Jata Emona
Trg konzerviranih rib	[10–20] %	[20–30] %	[20–30] %	Delamaris
Trg ribjih izdelkov	[10–20] %	[10–20] %	[10–20] %	Delamaris

Vir: podatki priglasitelja.⁴¹

62. Tabela 7: Ocena tržne strukture na trgu svinjskega mesa in trgu izdelkov iz svinjskega mesa v Republiki Sloveniji za leto 2017

Podjetje	Trg svinjskega mesa	Trg izdelkov iz svinjskega mesa
Celjske mesnine d.o.o.	[20–30] %	[20–30] %
Panvita MIR d.d.	[10–20] %	[10–20] %
MESO KAMNIK d.d.	[10–20] %	[10–20] %
MESNINE ŽERAK, d.o.o.	[10–20] %	[5–10] %
Združeno podjetje	[5–10] %	[10–20] %
MESARSTVO OBLAK d.o.o.	[5–10] %	[5–10] %
Drugi	[30–40] %	[10–20] %
Skupaj	100 %	100 %

Vir: ocena priglasitelja.⁴²

63. Kot izhaja iz podatkov v tabelah 5 in 6 ima podjetje Kras meso, odvisno podjetje prevzetega podjetja, ki je dejavno na trgu svinjskega mesa v obdobju zadnjih treh let v povprečju [5–10] % tržni delež glede na prodano količino ter [5–10] % tržni delež na doseženo prodajo, v letu 2017 pa je glede na oba kriterija doseglo [5–10] % tržni delež. Priglasitelj je posredoval tudi ocene o tržni strukturi zadevnega trga, in sicer [70–80] % zadevnega trga skupaj s podjetjem Kras meso obvladuje še pet podjetij, od katerih ima največji tržni delež podjetje CELJSKE MESNINE d.o.o., ki ga priglasitelj ocenjuje na [20–30] %, s [10–20] % tržnim deležem je prisotno podjetje Panvita MIR d.d., po [10–20] % tržni delež naj bi imeli podjetji MESO KAMNIK d.d. in MESNINE ŽERAK, d.o.o., Rogatec, enak tržni delež kot podjetje Kras meso naj bi imelo tudi podjetje MESARSTVO OBLAK d.o.o.
64. Na trgu mesnih izdelkov iz svinjine so prisotna podjetja Skupine Kras, in sicer podjetji Kras in MDK, ki sta v letu 2017, kot izhaja iz tabel 5 in 6, dosegali [20–30] % tržni delež glede na prodano količino oziroma [10–20] % glede na dosežene prihodke, kar je nižji tržni delež glede na leti 2015 in 2016, ko sta ti dve podjetji v letu 2015 skupaj dosegali [30–40] % delež glede na prodano količino izdelkov oziroma [20–30] % delež glede na doseženo prodajo, v letu 2016 se je tržni delež znižal na [20–30] % glede na prodano količino oziroma na [20–30] % glede na dosežene prihodke. Priglasitelj ocenjuje, da so na zadevnem trgu prisotna še naslednja večja podjetja s pripadajočimi tržnimi deleži, in sicer podjetja CELJSKE MESNINE d.o.o. s [20–30] %, Panvita MIR d.d. z [10–20] %, MESO KAMNIK d.d. z [10–20] % ter MESNINE ŽERAK, d.o.o., Rogatec in MESARSTVO OBLAK d.o.o. vsak s po [5–10] % tržnim deležem.

⁴¹ Ibid.

⁴² Dokument št. 3061-12/2018-8.

65. Tabela 8: Ocena tržne struktura na trgu perutninskega mesa in trgu izdelkov iz perutninskega mesa v Republiki Sloveniji za leto 2017

Podjetje	Trg perutninskega mesa	Trg izdelkov iz perutninskega mesa
Skupina Perutnina Ptuj	[70-80] %	[60-70] %
Droga Kolinska d.d.	0 %	[10-20] %
Združeno podjetje	[10-20] %	[10-20] %
Panvita Agromerkur d.o.o.	[10-20] %	[5-10] %
Drugi	[5-10] %	[5-10] %
Skupaj	100 %	100 %

Vir: ocena priglasitelja.⁴³

66. Na trgu perutninskega mesa je priglasitelj prisoten s podjetjem Pivka, ki ima po podatkih iz tabel 5 in 6 na zadevnem trgu tako glede na prodano količino kot na dosežene prihodke [10-20]% tržni delež, v dveh letih pred tem je bil tržni delež nižji za odstotno točko. Po podatkih priglasitelja sta poleg podjetja Pivka na zadevnem trgu prisotni še dve podjetji, od katerih ima po ocenah priglasitelja kar [70-80] % tržni delež skupina Perutnina Ptuj, [10-20] % tržni delež pa ima podjetje Panvita Agromerkur d.o.o., skupaj vsa navedena podjetja obvladujejo celotni trg proizvodnje in prodaje perutninskega mesa.
67. Tudi na trgu izdelkov iz perutninskega mesa je po ocenah priglasitelja največji ponudnik skupina Perutnina Ptuj, ki obvladuje [60-70] % zadevnega trga, [10-20] % tržni delež naj bi imelo podjetje Droga Kolinska d.d. ter [5-10] % tržni delež podjetje Panvita Agromerkur d.o.o. Priglasitelj je s svojim odvisnim podjetjem Pivka na zadevnem trgu v letu 2017 dosegal [10-20] % tržni delež glede na prodano količino oziroma [10-20] % tržni delež glede na dosežene prihodke, enak tržni delež, oziroma nižji za odstotno točko, po obeh kriterijih, je imel v letih 2015 in 2016.
68. Na trgu konzerviranih rib je imelo podjetje Delamaris, odvisno podjetje priglasitelja, po podatkih iz tabel 5 in 6, v letu 2017 [20-30] % tržni delež, na trgu ribjih izdelkov, gre pretežno za paštete, pa [10-20] % tržni delež, in ki bistveno ne odstopata od deležev doseženih v letih 2015 in 2016. Po ocenah priglasitelja polovico trga konzerviranih rib obvladuje podjetje z izdelki blagovne znamke Rio Mare, tretje podjetje po velikosti, takoj za podjetjem Delamaris, je s [10-20] % tržnim deležem podjetje PODRAVKA d.o.o. Ljubljana, preostala tretjina trga pa je razpršena med več manjših ponudnikov. Na trgu ribjih izdelkov je po ocenah priglasitelja s [50-60]% tržnim deležem največje podjetje Droga Kolinska d.d. z izdelki blagovne znamke Argeta, z [10-20] % tržnim deležem je prisotno podjetje z izdelki blagovne znamke Rio Mare, preostal tretjina trga pa je razpršena med več manjših ponudnikov.
69. Za trg jedilnih jajc priglasitelj ocenjuje, da dobro polovico trga obvladujejo tri podjetja, od katerih ima podjetje Jata Emona največji tržni delež, in sicer [20-30] % v letu 2017, v letih pred tem je bil ta delež za dve oziroma tri odstotne točke nižji, drugo večje podjetje naj bi bilo z [10-20] % tržnim deležem podjetje MEJA Šentjur, d.d., z [10-20] % tržnim deležem pa je prisotno podjetje Ramuta d.o.o., preostala polovica trga pa je razpršena med več manjših ponudnikov.
70. Iz podatkov v tabelah 5 in 6 je razvidno, da je Skupina Kras na trgu mesnih izdelkov iz sviljskega mesa v letu 2015 dosegala [30-40] % oziroma [20-30] % tržni delež, glede na prodano količino oziroma dosežene prihodke, ki pa se je v naslednjih dveh letih zniževal in v letu 2017 dosegel [10-20] % oziroma [20-30] % delež. Priglasitelj pri tem dodatno pojasnjuje dvoje, in sicer, da je podjetje MDK od dne 22. 1. 2018 nedelujoče podjetje, zaradi česar bo tržni delež Skupine Kras na zadevnem trgu v letu 2018 še nižji, ter, da namerava priglasitelj po izvedeni [redacted] kar pomeni, da v prihodnje ni pričakovati [redacted]

⁴³ *ibid.*

71. Priglasitelj je posredoval podatke o prodaji udeleženk koncentracije njihovim največjim kupcem, gre za [redacted] podjetij, ta so navedena v točki 43 odločbe. Od celotne prodaje svinjskega mesa podjetja udeležena v koncentraciji navedenim kupcem prodajo [redacted] preostalo pa drugim odjemalcem, npr. [redacted] medtem ko pri perutninskem mesu prodaja tem kupcem predstavlja [redacted] prodaje tega izdelka. Prodaja izdelkov iz svinjskega mesa in izdelkov iz perutninskega mesa tem kupcem v obeh primerih predstavlja tri četrtine prodaje teh izdelkov, med tem ko je delež pri prodaji jedilnih jajc še večji in znaša [70-80] %, s prodajo konzerviranih rib pa dosegajo [80-90] % ter s prodajo ribjih izdelkov [80-90] % od celotne prodaje teh izdelkov. Priglasitelj pojasnjuje še, da predstavlja prodaja pod trgovskimi blagovnimi znamkami (private label) približno [20-30] % celotne prodaje v koncentraciji udeleženih podjetij.
72. Priglasitelj dodatno pojasnjuje, da k omejitvi združenega podjetja pri nastopanju na zadevnih trgih pomembno vpliva tudi dejstvo, da so največji kupci združenega podjetja večja trgovska podjetja, ki poslujejo na trgu prodaje izdelkov za vsakdanjo rabo, pri čemer je za poslovne odnose med temi trgovci in njihovimi dobavitelji v Republiki Sloveniji značilna premoč trgovca, ki je v vlogi odjemalca (angl. buyer power), in ne dobavitelja, za katerega je značilna visoka stopnja ekonomske odvisnosti od trgovca. S povečevanjem stopnje koncentracije podjetij, ki so dejavna v trgovini na drobno z izdelki za vsakdanjo rabo, se dobavitelji na trgu Republike Slovenije soočajo s stalnim zmanjševanjem razpoložljivih tržnih možnosti in z vse večjo odvisnostjo od velikih trgovcev, kar je omogočilo utrjevanje dominantnega položaja rastočih trgovskih podjetij.⁴⁴ Agencija dodaja, da je do enakih ugotovitev prišla tudi sama v svoji raziskavi prehranskega sektorja, ki je pokazala, da imajo trgovska podjetja na trgu Republike Slovenije v primerjavi z dobavitelji precej večjo tržno pogajalsko moč.⁴⁵
73. Priglasitelj zaključuje, da združeno podjetje ne bo imelo takšne tržne moči, da bi lahko vplivalo na pogoje konkurence na zadevnih trgih in zaradi katere bi lahko omejilo dostop do trga drugim udeležencem na teh trgih ali kako drugače omejevalo konkurenco, saj ne dosega takšnih tržnih deležev, ti so manjši od 30 %, zaradi katerih bi imelo precejšnjo tržno moč, poleg tega pa tudi tržna moč trgovskih podjetij predstavlja tisto pomembno omejitvev združenemu podjetju, zaradi katere združeno podjetje ne bo niti sposobno izključevati svojih konkurentov.
74. Ker lahko skladno s Smernicami o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi Uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁴⁶ nehorizontalne koncentracije, kar velja tudi za konglomeratne koncentracije, pomenijo grožnjo učinkoviti konkurenci samo v primeru, če ima združeni subjekt precejšnjo stopnjo tržne moči na najmanj enem od zadevnih trgov, Agencija podobno kot Evropska komisija ne izraža pomislekov glede navedenih konglomeratnih povezav, saj bo tržni delež združenega podjetja po združitvi na vsakem od zadevnih trgov znašal manj kot 30 %⁴⁷.
75. Agencija ugotavlja, da ne glede na širšo paleto proizvodov, ki jih bo na trgu lahko ponujalo združeno podjetje, slednje ne bo imelo sposobnosti in spodbude izključevanja konkurentov pri prodaji proizvodov, saj na nobenem od povezanih trgov ne dosega takšne tržne moči, ki bi mu omogočala, da z učinkom vzvoda svoj močan položaj na enem trgu uporabi tudi na drugem trgu (npr. da bi pogojevalo prodajo določenega proizvoda s prodajo tudi drugega/i/h proizvoda/ov, ki jih nudi). Pri prodaji vseh proizvodov združenega podjetja bodo na trgu ostali učinkoviti konkurenti, ki so že prisotni na trgu, nekateri od njih tudi ponujajo podobne palete proizvodov kot združeno podjetje. Glede na navedeno Agencija ocenjuje, da z zadevno koncentracijo ne bo moglo priti do negativnih konglomeratnih učinkov. Agencija tudi ugotavlja, da se izbira za končnega kupca kot posledica obravnavane koncentracije ne bo zmanjšala.

⁴⁴ Strokovna naloga Katedre za agrarno ekonomiko, politiko in pravo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani z naslovom Odnosi med trgovskimi družbami, ki poslujejo na trgu prodaje izdelkov za vsakdanjo rabo v RS in njihovimi dobavitelji ter posledice teh na poslovanje podjetij in blaginjo potrošnikov, 2008, objavljena na spletni strani Agencije.

⁴⁵ Sektorska raziskava prehranskega sektorja, 2014, objavljena na spletni strani Agencije.

⁴⁶ Uradni list Evropske unije št. C 265, 18. 10. 2008.

⁴⁷ Smernice o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi Uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij, odstavki 3, 15, 23 in 25.

IV. ZAKLJUČEK

76. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da obravnavana koncentracija pridobitve izključne kontrole podjetja Jata Emona nad podjetjem Brinovka ne bo povzročila učinkov, ki bi lahko bistveno zmanjšali učinkovito konkurenco na kateremkoli od povezanih trgov, zato ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Agencija zato koncentraciji, na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOMK-1, ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

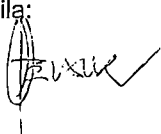
V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

77. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁴⁸ mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču RS, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vložijo pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:
Nataša Oblak

Andrej Matvoz
predsednik senata

Vročiti:

- JATA EMONA, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o., Agrokombinatska cesta 84, 1000 Ljubljana, po pooblaščenju: Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana - osebno po ZUP.

Objaviti:

- izrek odločbe se objavi na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

⁴⁸ Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.